

Memo

Bevolkingsparticipatie door middel van “openbare hoorzittingen” in het besluitvormingsproces van het districtsbestuur

Algemeen

Openbare hoorzitting is een *methode van participatie* om input vanuit de gemiddelde burger te verkrijgen, als het gaat om zaken waar de gehele gemeenschap of een speciale belangengroep / NGO belang bij heeft, meer nog om tot partnerschap te geraken voor het dragen van gezamenlijke verantwoordelijkheden met betrekking tot goed bestuur en opbouw van het district.

Voor zover in het verleden openbare hoorzittingen hebben plaatsgevonden, dan vond deze plaats, nadat een besluit of een plan dan wel een begroting reeds was voorbereid door de bestuurders van het district. De burgers zijn dan uitgenodigd om aanwezig te zijn om ambtenaren aan te horen en daarop te reageren. Dit is geen vorm van echte participatie, aangezien de overheid op deze wijze de burgers slechts betreft NADAT de besluiten voor een belangrijk deel reeds zijn genomen. Dit type valt onder de zgn informatiebijeenkomsten.

In meer recente jaren, en in vooruitstrevende gemeenschappen, werden openbare hoorzittingen gehouden aan het begin van een proces om het een en ander in het district te realiseren, en voor meer gecompliceerde zaken werd het desgewenst op belangrijke punten herhaald om zoveel mogelijk rekening te kunnen houden met de wensen en grieven van de burgers bij het nemen van besluiten..

Niet overmeld mogen blijven de succesvolle experimenten in de Surinaamse praktijk van de bestuursdienst, waarbij het lokaal bestuur - op basis van een hechte vorm van samenwerking - plannen en projecten ontwikkelde en realiseerde met de middelen, die de brugers zelf vergaarden. Uit deze experimenten zijn de huidige politiek-bestuurlijke structuren in de districten voortgekomen en geregeld in de Wet Regionale Organen (S.B. 1989 No. 44). In deze wet is evenwel de regeling van de kern van de wijze van volksparticipatie niet helemaal tot zijn recht gekomen. De Regering wenst middels uitvoering van het Project: “Decentralization and Local Government Strengthening Program” (DLGP) deze aangelegenheid alsnog wettelijk goed te structuren.

DLGP en hoorzittingen.

In het kader van het DLGP worden de districtsbesturen volgens de modellen en criteria uit de projectdocumenten versterkt, zodanig, dat zij als lokaal bestuur de burgers maximaal betrekken in de besluitvorming met betrekking tot de planning, voorbereiding en uitvoering van de districtsbegroting en het meerjaren districtsontwikkelingsprogramma, .Het component **Bevolkingsparticipatie** van het DLGP tracht middels het uitwerken van het MODEL van “hoorzittingen” de burgers heel dicht bij het bestuur te brengen op basis van het beginsel van participatie-representatie democratie. De wettelijke basis hiervoor is neergelegd in:

1. De Grondwet van de Republiek Suriname van 1987. Artikel 52 van de Grondwet lid 1 bepaalt ”De politieke macht berust bij het volk en wordt uitgeoefend in overeenstemming met de Grondwet”. De politieke democratie kenmerkt zich door *participatie en representatie*.

2. De Interimregeling Financiële Decentralisatie 2003 (S.B. No. 33), schrijft in artikel 5 voor, dat de Districtsraad verplicht is – alvorens de districtsbegroting op te stellen (en goed te keuren) – de burgers in speciaal daartoe bestemde openbare vergaderingen in overleg met de Ressortraden hoorzittingen te houden. Participatie van de burger als inspraakmethode bij de besluitvorming is dus hierbij wettelijk geregeld. Opvragen van de leden van De Nationale Assemblée tijdens de behandeling van deze wet gaf de Minister de volgende definitie: “Een hoorzitting is een openbare vergadering die de burgers en andere geïnteresseerde personen in de gelegenheid stelt om te praten over een specifiek onderwerp, nadat de feiten aan hen zijn voorgehouden..

3. De Wet op Regionale Organen (S.B. 1989, No. 44) regelt in de artikelen 51 lid 1 en 3, artikel 55 lid 2 de opstelling van de districtsbegroting. De Memorie van Toelichting legt uit, dat er een participatie

en communicatie taak voor de District- en Ressortraad is weggelegd bij het betrekken van de burgers bij de opstelling van plannen en begrotingen. Hierbij wordt uitdrukkelijk vermeldt dat het in deze om **raadgevende stem** van de burgers gaat.

Om een eenduidig en duurzaam beleid bij de uitvoering van de wettelijke regelingen m.b.t. de wijze en de methode de bevolking bij de bestuursvoering in de districten te betrekken, is tal van Handleidingen en daaruit voortvloeiende Richtlijnen samengesteld, zoals:

- 1. De Handleiding Bevolkingsparticipatie in Suriname**
- 2. De Richtlijnen voor het organiseren van Hoorzittingen**
- 3. De Handleiding voor het Begrotings & Financieel Beheer der Districten**
- 4. De Criteria voor de keuze van infrastructurale Werken**
- 5. De Concept-Districtsverordening Beterschapsheffing**

Om te komen tot het realiseren van het bovenstaande zijn er op diverse momenten tijdens de uitvoering van het DLGP met de belangrijkste stakeholders in de districten van gedachte gewisseld., m.n. de Districts- Commissaris en zijn stafmedewerkers, de Districtsraad en de in het kader van het DLGP geïnstalleerde Bevolkingsparticipatie Commissie. Deze Commissie is intussen – na de gepleegde evaluaties – aan herziening toe. Het consensus model om alle actoren, zoals - de politieke, ambtelijke en de maatschappelijke - in één Commissie te doen deelnemen, blijkt inbreuk te doen op de onafhankelijke status en de daadwerkelijke participatie van burgers in het besluitvormings proces. Ook kan gebeuren, dat de burgers steeds moeten wachten op de beschikbaarheid, welwillendheid en faciliteiten van de politieke-en ambtelijke doelgroepen. Burgers moeten zich vrij voelen om plannen en projecten te initiëren en voor de uitvoering daarvan de middelen aan te dragen. Een betere optie is dan ook, dat er op basis van voorstellen over en weer tussen het lokaal bestuur en de lokale bevolking door tussenkomst van de Bevolkingsparticipatie Commissie een accord wordt bereikt. Dit model sluit beter aan op de in voorbereiding zijnde Districtsverordening Beterschapsheffing. Met de toepassing hiervan - waarop ò het lokaal bestuur ò de belanghebbende burgers een beroep kunnen doen -, kan het bestuur o.a. de door de bevolking geïnitieerde projecten en programma's met de door hen aangedragen middelen voor de geheel of gedeeltelijke financiering – in uitvoering nemen. Hoe langer hoe meer zullen de burgers zoveel mogelijk zelf gaan bepalen wat hun noden, behoeften en prioriteiten zijn, en waarin zij beterschap vinden. Ook zullen zij steeds bereid zijn ervoor te betalen, vanwege het direct voordeel. Dit zal de maximale inspraak / participatie bevorderen en zij zullen door deelname aan de ontwikkelingsprojecten een stukje verantwoordelijkheid op zich nemen voor de verbetering van hun woon, leef, werk –en de productieomstandigheden in hun district.

De burgers initiëren, de burgers bepalen, omdat de burgers betalen. Zie hier het principe van “zij die betalen, die bepalen” of “zij die bepalen, die betalen”

Deze vorm van participatie-representatie democratie (een grondwettelijk beginsel) verterkt de democratie in ons land, omdat, de burgers niet alleen om de vijf jaar middels stembusgang participeren om daarna te zitten wachten op de beloofde voorzieningen, maar day-to-day samen met het lokaal bestuur bezig zijn – op basis van partnerschap - met de verbetering van hun woon-en leefomstandigheden. DECENTRALISATIE is – naast programma's als armoedebestrijding, volkswoningbouwproject, stimuleren van participatie en facilitering van de jeugd- en vrouwenorganisaties in politieke en maatschappelijke ontwikkeling van het land– het PROGRAMMA bij uitstek, dat de democratie in een land versterkt en de belangen van het volk veilig stelt.

Werkwijze:

Conform de Operating Regulations & Guidelines van het Decentralisatieprogramma van de Regering, gaat aan het samenstellen van een meerjaren **Districts Strategisch Ontwikkelingsplan (een 5 jaar sectoraal ontwikkelingsprogramma)**, het opmaken van een **Bevolkingsparticipatie Plan** vooraf. Dit Plan beschrijft de participatie methoden die het meest succesvol kunnen zijn voor het district. Ook worden de plus-en minpunten van het district in beeld gebracht. Zo wordt met de Bevolkingsparticipatie Commissie nagegaan wat het district allemaal uniek maakt t.o.v een ander

district en wat voor noden er heersen in de ressorten. Het Bevolkingsparticipatie Plan wordt ter goedkeuring aangeboden aan de Districtsraad. Voor het introduceren van deze werkmethode, is een externe deskundige aangetrokken voor technisch bijstand om in samenspraak met de Commissie het Plan op te stellen. De monitoring van het Plan zal geschieden door een stafambtenaar van het districtscommissariaat. Onder zijn leiding wordt met ondersteuning van het DLGP Projectbureau een speciale afdeling ingericht om zich beleidsmatig en strategisch continu bezig te houden met de goede functioning en bewaking van de infrastructuur en de verworvenheden t.b.v. de bevolkingsparticipatie, zoals het organiseren van hoorzittingen in voorkomende gevallen, het verzorgen van voorlichting en communicatie, het oprichten, inrichten en in standhouden van een Bevolkingsparticipatie Informatie Centrum (BIC).

Plan van aanpak

Stappen	Activiteiten
1	Het Commissariaat geeft een Voorlichtings Flyer uit
2	De Districtsraad nodigt NGO's en CBO's uit voor een voorlichtingsbijeenkomst (presentatie) i.v.m. voordrachten voor deelname in de herziene BP-Commissie
3	De Organisaties wijzen vertegenwoordigers aan voor deelname in de BP- Commissie
4	De Districtsraad installeert de BP-Commissie
5	De BP-Commissie ontvangt basistraining bevolkingsparticipatie en communicatie
6	Het Districtsbestuur en Ressortraden houden ressorthoorzittingen ter voorbereiding van de samenstelling van het Districts Strategisch Plan (2007-2012) en de Districtsbegroting voor het begrotingsjaar 2007
7	Het Districtsbestuur stelt het eerste concept-Plan op
8	Het Districtsbestuur bespreekt het Plan op een openbare Ressortvergadering in de diverse ressorten in samenwerking en met ondersteuning van de RR en de BP-Commissie
9	De Districtsraad bestudeert het Plan en de Begroting en laat zich door deskundigen informeren
10	De Districtsraad bespreekt het Plan en de Begroting op een openbare hoorzitting in de diverse ressorten in samenwerking en met ondersteuning van de RR en de BP-Commissie
11	De DR neemt een besluit c.q. keurt het Plan en de Begroting goed.
12	De DR dient het Plan en de Begroting in bij het Districtsbestuur met de nodige instructies.
13	Het Districtsbestuur dient het Meerjaren Plan (2007-2012) en de Jaarbegroting (2007) met betrekking tot de verzorgingsgebieden van de diverse ministeries in bij het Ministerie van Regionale Ontwikkeling.
14	Het Districtsbestuur maakt een implementatieplan ter uitvoering van het Meerjaren Plan (2007-2012) en de Jaarbegroting (2007) met betrekking tot de EIGEN HUISHOUDING en geeft dit aan de Districts-Administrateur (DA) voor het voeren van het begrotings en financieel beheer.
15	De DA geeft de deelbegrotingen in uitvoering aan de daarvoor in aanmerking komende Diensthoofden.
16	De District-Administrateur legt het goedgekeurde Plan en de Begroting ter inzage op het commissariaat en op de kantoren van de bestuursdienst en publiceert een extract van de plannen en de begroting via de lokale media of eigen voorlichtings/publiciteitsdienst
17	DA verstrekt kwartaalsgewijs informatie aan het publiek

Samenstelling BP-Commissie:

Bij de samenstelling van de Burgerparticipatie Commissie zal gezorgd worden voor een breed draagvlak. Gedacht wordt aan vertegenwoordigers uit de 'georganiseerde kringen van kleine

ondernemers, milieu-organisaties, transport sector, recreatie sector, kunst en cultuur, sport en religieuze organisaties, informele educatie, buurtorganisatie, senioren, jongeren-en vrouwen organisaties en uiteraard ook uit de kringen van plantage-en dorpsbesturen.

Rol van de BP-Commissie bij de hoorzittingen:

De Bevolkingsparticipatie Commissie dient als een brug tussen politieke en ambtelijke organen enerzijds en de burgers anderzijds. Ze zien er op toe dat brede belangen en perspectieven in de langere termijnplanning en in de jaarbegroting van het lokaal bestuur zijn geïncorporeerd. Zij komen 1 keer per maand bijeen en vergaderen in de Burgerinformatiezaal, annex het districtscommissariaat. Zij wordt bij wijze van experiment voor een periode van een jaar ingesteld. Uit hun midden kiezen zij een voorzitter en een secretaris. Leden zijn allen vrijwilligers en kunnen zich niet beroepen op de status van ambtenaar en of leden van de politieke structuren..

Na de hearing samengevat:

Verwerking van de input vanuit de burgerij vindt als volgt plaats:

- De meest dringende noden en behoeften naar prioriteiten
- De overige voorstellen, die meer individueel en persoonlijk van aard zijn
- Voorstellen die behoren tot de huishouding van het district
- Voorstellen die behoren tot de verzorgingsgebieden van de diverse ministeries (de huishouding van de centrale overheid)
- Meldingen en kleine klachten

De **Districts-Administrateur** maakt het verslag over de openbare hoorzitting, waaraan ook is gehecht een lijst van allen die over een kwestie het woord hebben gevoerd. Dit verslag wordt gedistribueerd onder ALLE belanghebbenden, inclusief de Districts-Commissaris, het Districtsbestuur, de Districtsraad, de Diensthoofden, de Commissieleden, de aangewezen vertegenwoordigers van de centrale overheid en de media. Een kopie van het verslag wordt door de afdeling Bevolkingsparticipatie voor de burgers ter inzage gelegd op het **Burger Informatie Centrum** van het districtscommissariaat.

Een team van deskundigen, bestaande uit lokale consultants en de Project Implementation Unit (PIU) zal in een goed samenspel de districtsactoren trainen en coachen in het kader van de capaciteitsopbouw van het district.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de over deze materie reeds geproduceerde documenten.

Bronnen:

- Wetgevingsproducten
- Handleidingen
- Projectdocumenten
- Rapporten van locale en internationale experts
- Stage documenten Ventura en Vista California 2003
- Documenten Decentralisatie Antwerpen.
- Bijdrage DLGP-project team

DLGP-Unit: Bevolkingsparticipatie

Iris Gilliad

Task Manager Citizen Participation

2 september 2005